

To hidtil ukendte Breve fra Steen Steensen Blicher.

Ved **Fr. Jürgensen West.**

Blandt Skiftedokumenterne i Gehejmekonferensraad Chr. Fr. v. Holsteins Dødsbo (i Landsarkivet for Sjælland m. m.) findes en Fortegnelse over udestaaende Fordringer, hvori under Nr. 6 er opført: »Pastor Blicher i Spendrup pr. Randers efter tvende Breve, der synes at forudsætte, at han var i Gjæld til den afdøde«. Begge de i Fortegnelsen nævnte Breve, — der, saa vidt vides, ikke tidligere har været kendte, — er bevarede, og da de giver nye Oplysninger om Steen Steensen Blichers Forhold, saa er der formentlig god Grund til at offentliggøre dem i deres Helhed, forsynede med de nødvendige Oplysninger om de Personer og Forhold, hvortil der i Brevene hentydes.

Christian Friedrich von Holstein til Stamhuset Rathlousdal, Brunswardens Fideikommis, Lystrup og Jomfruensegede fødtes d. 19. Maj 1758 og døde d. 18. Januar 1828; han blev gift første Gang d. 18. Oktober 1782 med Komtesse Christiane Catharine Wedell, som døde d. 17. Marts 1813, og anden Gang d. 19. Maj 1814 med Christiane Elisabeth Friis, født d. 12. August 1779 og død d. 5. Februar 1846. Først i 1828 fik Familien Tilladelse til at føre Navnet Holstein-Rathlou.

Steen Steensen Blichers Fader, Niels Blicher, var, som bekendt, Præst i Randlev fra December 1795 til November 1822, og Steen Steensen Blicher selv var Forpagter i Randlev Præstegaard fra Efteraaret 1811 indtil Efteraaret 1819, da han blev beskikket til Sognepræst i Torning-Lygsaard Pastorat. Da nu Randlev er Nabosogn til Odder, i hvilket Sogn Rathlousdal ligger, er Bekendtskabet imellem Familierne Blicher og Holstein (-Rathlou) forklarligt nok.

1.

[1819, Efteraaret].

Udateret Brev fra Steen Steensen Blicher til Gehejmekonferensraad Chr. Fr. v. Holstein.

Deres Excellence har nu ei allene ved Deres alvorlige og kraftige Bestræbelser sat mig i Levevej og betrygget en heel Familie for Næringsorger¹⁾: De har ogsaa givet mig Midler ihænde og

¹⁾ Det maa herefter antages, at Gehejmeraad Holstein har lagt sin Indflydelse i Vægtskaalen for at skaffe St. St. Blicher Torning-Lygsaard Præstembede, saa at han formentlig er den »nærboende høje Adelsmand og Godsejer«, hvem Blicher i »Erindringer«, Pag. XII sigter til (jvfr. Jeppe Aakjær, Steen Steensen Blichers Livs-Tragedie I. Bd., S. 342).

fordoblet Lyst til at opdrage mine Born til duelige og nyttige Borgere i Staten; ja De har endog med en (De tillade mig gunstigst dette Udtryk) faderlig Kjerlighed hjulpet mig i min Trang¹⁾, og det i en Tid, da den ene Broder forlader den anden, og virksom Venskab er ligesaa sjælden, som Fattigdom og Nød er almindelig²⁾. Jeg maatte være det ufolsomste Menneske paa Jorden, dersom jeg ikke i mit inderste Hjerte erkjendte dette. Inspecteur Qwist³⁾ har leveret mig efter Deres Excellences Ordre 300 Rd. N. V., og idet jeg med varmeste Taknemmelighed modtager denne ædelmodige Hjelp, beder jeg Deres Excellence underrette mig om, til hvad Tid De befaler Tilbagebetalingen af disse Penge, og hvad Sikkerhed jeg imidlertid skal sætte; og dette kan ikke falde mig vanskeligt, da jeg haaber at kunne tiltræde mit Embede med mindre end 1000 Rd. Gjæld, og Marken (som jeg nu har beseet) er af den Beskaffenhed, at den endog uden Tiender kunde føde en Familie. Der er nemlig holdt hidtil 30 à 40 Fæhoveder, og Udlodden paa 107 Td. Land er endnu ikke ført i Brug, skjøndt der er funden overflødig Mergel. Indlodden — som er over 80 Td. Land — er meget god Jord, som bærer baade Byg og Hvede, Torv og Skov er der nok af⁴⁾. Nærmere Underretning skal jeg siden tage mig den Frihed at give, da jeg har saadanne Beviser fra mine høje Velgjøreres Bevaagenhed for mig.

Min Fader, min Kone⁵⁾ og hele glade Familie aflægger deres underdanige Taksigelse. — Gud velsigne og glæde Deres Excellence og værdige dyrebare Gemalinde⁶⁾, som næst mine Forældre, Hustrue og Born, ere mit Hjerte nærmest i Verden.

Underdanigst

S. S. Blicher.

[Udskrift].

Deres Excellence, Hr. Geheimeconferenceraad v. Holstein-Rathlou til Jomfruens Egede per Ringsted.

¹⁾ Ved det nedenfor omtalte Pengelaan.

²⁾ I de daarlige Aar efter Pengekrisen i 1813.

³⁾ Formentlig Holsteins Godsinspektør paa Rathlousdal.

⁴⁾ Torning Præstegaards Tilliggende er i Bekendtgørelsen om ledige Embeder (Coll. Tid. 1819 Nr. 43, S. 604—5) angivet til 65 Tdr. Ld. Ager og Eng og 16 Tdr. Ld. Skov og Mosejord, samt 107 Tdr. Ld. Hedejord. Det siges smstds., at Gaarden er vel vedligeholdt og Jorderne vel dyrkede.

⁵⁾ St. St. Blichers Kone, Ernestine Juliane Berg, Enke efter hans Farbroder Peder Daniel Blicher, maa ogsaa have været Familien Holstein (-Rathlou) bekendt, formentlig fra den Tid, da St. St. Blicher kort efter sit Giftermaal var Forpagter i Randlev Præstegaard.

⁶⁾ Gehejmeraad Holsteins anden Hustru, Christiane Elisabeth, født Friis.

2.

1827, 6. Marts (Spentrup ved Randers).

Brev fra Steen Steensen Blicher til Gehejmekonferensraad Chr. Fr. v. Holstein.

Deres Excellence, Hr. Geheimkonferenceraad v. Holstein-Rathlou.

At Deres Excellence i saa lang og desværre! alt for lang Tid ikke har seet mig opfylde en Pligt, der borde være mig ligesaa kjer som hellig, den at bevidne Dem og dyrebare Gemalinde min virkelig evig usvækkede Taknemmeligheds Følelse, vilde vist nok have vakt Deres billige Fortrydelse, dersom De ikke tillige vilde have anet, at Undseelse var Aarsagen dertil, dyb Undseelse over, at jeg endnu ikke har afbetalt den Gjæld, som De paa den ædelmodigste Maade haver debiteret mig for. Den længe forhaabede Tidspunkt seer jeg nu med glædelig Vished imøde; men først vilde Deres Excellence højgunstigt tillade mig at forudskikke følgende Bemærkninger

Min Forfatning blev i Thorning jo længere jo misligere: Børneflokken (nu 8) forøgedes ligesom Gjælden, og paa det Point at see min Smule rørlige Ejendom et Bytte for mine Creditorer, reddede mig vor dyrebare Konges Naade ej allene ved øjeblikkelig Hjelp¹⁾, men og ved under 14. Sept. 1825 at forunde mig nærværende gode Embede²⁾. Velsandt: Flytning og mangfoldige dermed forbundne Omkostninger, samt Nødvendigheden at clarere Fordringer i Thorning og Viborg, tog haardt paa mig; dog hjalp nærværende høje Capitels Taxt³⁾, og da Kornet til næste Aar ikke kan falde saare betydeligt, har jeg grundet Haab om til den Tid at vorde gjældfrie. Dette kunde dog ikke allene bevirkes ved Kaldets Indkomster (hvoraf 400 Td. Korn ere de væsentligste)⁴⁾ men et Maanedskrivt, som jeg i Forening med Bogtrykkeren i Randers udgiver, har saa hældig Fremgang, at Oplaget næsten er bort-

¹⁾ Blicher havde d. 14. April 1825 gennem Finansdeputationen faaet en kgl. Gratifikation paa 200 Rbd. (jvfr. J. Aakjær, Anf. Værk I. Bd., S. 262).

²⁾ Spentrup-Gassum Sognekalde i Aarhus Stift.

³⁾ Kapitelstaksten for Aarhus Stift var for 1826 2 à 2½ Gange saa høj, som det foregaaende Aars.

⁴⁾ Kaldets Indtægter i Korn angives i Danske Kancellis Forestilling til Kongen: (D. Kanc. Forest. for 1. Departement 1825, Nr. 106) til 1) enkelt Tiende af 417¼ Td. Htk., nemlig: 52⅞ Td. Rug, 104¼ Td. Byg, 161 Tdr. Havre, 2) Landgilde af 2 Anneksgaarde: 3¾ Td. Rug, 4¼ Td. Byg og 6½ Td. Havre.

subscribert og solgt¹⁾. Dette vil til Nyaar give mig en sikker Fordeel af nogle Hundrede Rigsbdaler: og da seer jeg mig endelig istand til at afgjøre den gamle Gjæld, der virkelig, just fordi den ej var prioriteret, har lagt [!] tungt paa mit Hjerte. Men at bie saa længe med at skrive til mine uforglemmelige Velgjørere kunde jeg ikke overtale mig til, skjøndt jeg endnu denne Gang kun byder Papiir istædet for Penge.

Torde jeg ved Lejlighed haabe at bæres og glædes ved et par Linier fra Deres Excellence, der kunde underrette mig om Deres og ædle Frues Befindende, skulde jeg ansee det som et Tegn paa, at De endnu havde noget tilovers for Deres

evig taknemmelige og underdanige

S. S. Blicher.

Spentrup ved Randers
d. 6te Marts 1827.

Min Fader, som nu er hos mig, og min Kone bede formældet deres underdanige Respect.

[Udskrift].

Deres Excellence Hr. Geheimeconferenceraad v. Holstein-Rathlou til
Jomfruens Egede pr. Ringsted.

¹⁾ Herved sigtes til »Nordlyset«, som blev udgivet af St St. Blicher og Jockum Martin Elmenhoff i Randers, Redaktør og fra 1830 tillige Udgiver af Randers Amts Avis og Avertissementstidende. Af »Nordlyset« udkom I.—XII. Bind i 1827—29.
